

11/3

Byråchefen Siegbahn

har i Stockholms-Tidningen besvarat några anmärkningar som vi gjorde med anledning av hans inlägg i senaste häftet av tidskriften Tiden. Den huvudsynpunkt vi framförde var att vi inte vare sig i fred eller i ett eventuellt krig kan uppträda på alldeles samma sätt mot öst som mot väst. "Vi kan inte tänka oss, och ingen ansvarig politiker vill väl hävda detta, att vi under några förhållanden skulle kunna komma på fel sida, att vi vid ett krig skulle kunna bli Rysslands allierade mot de västmakter vilkas seger är förutsättningen för vårt eget bestånd." Hr Siegbahn söker i viss mån undvika ställningstagandet till denna fråga genom att säga att om västmakterna ville sätta sig i besittning av vårt land, skulle "en korrekt militär neutralitet bringa oss i krig med dessa". Denna sats innebär på två punkter ett kringgående av problemet: dels är det klart att västmakterna inte gärna kan tänkas vilja "sätta sig i besittning av vårt land", dels innebär orden om "en korrekt militär neutralitet" att hr Siegbahn låter bli att själv ta ställning, utan i stället stöder sig på en självklarhet. Vad vi vill säga

är naturligtvis att det kan inträffa lägen då vi blir tvungna att ta position i kriget och att vi i ett sådant fall under alla förhållanden måste komma på rätt sida. En neutralitetskränkning från västmakternas sida kan vi naturligtvis inskrida mot på övligt sätt, men blir situationen den att ett val inte kan undgås, måste vi komma på västsidan. Detta vill hr Siegbahn inte direkt förneka, och det torde väl vara svårt att uppleta en demokratisk politiker som vill hävda att vårt ställningstagande skall bli beroende endast av vem som först kränker vår neutralitet eller dylikt och att vi sålunda kan tänkas bli Rysslands allierade mot USA och England.

Betonas bör att denna synpunkt flera gånger tidigare framförts i Dagens Nyheter och att den för oss utgjort ett av skälen för inträde i Atlantpakten; vi har hävdat att ingen tror på vår så att säga blinda neutralitet och att därför en klar anslutning till Västern redan under fredstid är att rekommendera. Men vi vill tillägga, som ofta förut, att om Sverige får atomvapen — eller vapenbärare med närlighet att få atombomber utifrån vid angrepp — är detta ett slags ersättning — om också inte fullgod — för Atlantpakten, därför att risken för ett angrepp på Sverige från ryskt håll i sådant fall i hög grad förminskas. Vi vägrar däremot helt att inträda i den miljö av illusionism som säger — dess bättre utan att tänka det — att vi vid en konflikt skall handla absolut lika mot alla stater; ty konsekvensen av en sådan paroll blir i närligheten av en rysk-svensk allians mot demokratierna.

32

D • N

12/3 1959

Stark opposition i utrikesdebatten

Den exposé över det utrikespolitiska läget som gavs från regeringshåll under gårdagens debatt och de åtföljande deklarationerna och replikerna var nästan genomgående vaga, undvikande och överslättande. Den formuleringskonst som kan göra även en neutral och kylig framställning njutbar äger inte utrikesministern, och tankarnas torftighet framträder alltså i en passande dräkt. I fråga om den ryske regeringschefens besök förklarades att man ville utbyta synpunkter på frågor av gemensamt intresse, ge Chrustjev ett intryck av våra ekonomiska, sociala och kulturella förhållanden — är det meningen att Chrustjev skall stanna en längre tid i Sverige? — och befästa det goda grannskapsförhållandet till Sovjetunionen. Den finsk-ryska krisen behandlades i ordalag som i sin beskedenhet stod förfalskningen nära. Det talades om att "en viss kylighet" visats Finland från rysk sida och att svårigheterna lett till "några klargörande samtal" mellan Kekkonen och Chrustjev. Den tyska krisen diskuterades av utrikesministern i formuleringar som syntes begära eftergifter från båda parterna och alltså innebar ett indirekt avståndstagande från Västerås klara linjer.

Detsamma gäller regeringsinläggen om den mest aktuella frågan i svensk försvarspolitik: anskaffandet av atomvapen. Statsministern anförde att endast ett begränsat antal länder ägde sådana vapen; han kringgick därigenom det väsentliga faktum att nästan alla västeuropeiska stater är anslutna till Atlantpakten och inom sina territorier har atomvapen eller i varje fall vapenbärare som i händelse av krig omedelbart kan förses med laddningar. Det sades också att Sverige måste avvakta och vänta med ett beslut så länge något hopp finnes om en överenskommelse i kärnvapenfrågan vid konferensen i Genève. Realiteten är lik-

var den, som statsministern väl vet, att Genèvekonferensen gäller inställandet av kärnvapenprov, och att om en överenskommelse — vilket alla hoppas men knappast någon väntar — kommer till stånd i denna fråga, detta är utan betydelse för den större frågan om anskaffande av atomvapen respektive vapenbärare för Sveriges del. Att ett effektivt internationellt avtal skulle träffas om avskaffande av atomvapen över huvud torde ingen människa tänka sig, och till denna godtrogenhetens kulmen nådde inte heller de svenska statsledarna.

Oppositionen företrädades särskilt av hrr Hjalmarson och Ohlin. De båda talarna kritiserade regeringens hållning och uttalanden rörande det ryska statsbesöket, den finsk-ryska